

Boletín de la Sociedad Coral "L'Unió Vilanovesa"

Aparecerá mensualmente

Redacción y Administración :
Rambla Principal, núm. 55
Villanueva y Geltrú

De los artículos firmados son
responsables sus autores

D' actualitat

Pròxim a tenir que pendre una determinació el Directori, amb motiu de finir-se el plaç de la pròrroga del decret de la llei d'inquilinats, s'havien apresurat a celebrar actes els propietaris i els inquilinos; els uns perquè no refermessin la pròrroga, i els altres perquè es tornés a prorrogar : tots estaven en el seu llegítim dret de mirar pels interessos llurs; però tenim de convenir que l'al·ludit decret ha contribuït a evitar una sèrie de disgustos a moltes famílies i hasta tal volta a una alteració d'ordre social, ja que els abusos que arribaren a cometre un gran nombre de propietaris i també molts subarrendadors que sabien aprofitar-se per fer un negoci perjudicant als que per desgràcia tenen d'estar supeditats a les seves exigències. Són molt nombrosos els casos que es podrien citar referent a l'augment de lloguers injustos i amb uns preus exorbitants que als inquilinos els hi era impossible poguer pagar i aleshores ja venia l'amenaça del desahuci, aprofitant l'ocasió de la manca d'estades per poguer treure'n quatre vegades més de lo que realment podia valer, malgrat ésser unes cases la major part d'elles, de pèsimes condicions, faltes d'higiene, etc., etc.

Difícilment trobaríem a cap llogater que no hagués tingut quiscuna palestra sobre aquest assumpte, i sobre tot a la part proletària, que és la més perjudicada, i nosaltres que tenim una societat legalment constituïda, també som els que tenim de veure amb satisfacció la nova pròrroga d'aquest, ja que això serà una decepció més per l'empresa del «Cine Diana», junt amb el retraïment constant de que s'han fet acreedors per la seva nefasta obra contra la digníssima societat coral «L'Unió Vilanovesa». Cada dia es va posant més de relleu que els resultats forçosament tenen d'ésser deplorables per una incomprensible tossoderia en perjudicar interessos que es poden considerar com a sagrats pel nombre i qualitat. — M.

Coses de casa

Dintre de poc s'exposarà per a l'aprovació un projecte de modificació de reglament, encaminat a l'enfortiment de «L'Unió Vilanovesa».

Creguent que la diferència de drets i obligacions dels socis choristes i protectors d'aquesta casa era més d'una vegada obstacle important per al desenrotllo fàcil de la vida de la mateixa, es proposà en Junta general extraordinària la rectificació del reglament actual en el sentit d'ampliar els drets dels socis protectors.

Amb aquesta intenció es fa la proposta de renovació, i aixís com el pes total de la casa quèia damunt d'un nombre reduït de socis, choristes, en endavant aquesta càrrega serà un xic més repartida, provocant aquest partiment de goigs i de treballs, una creixensa de l'interès que per la societat senten avui els socis protectors i un estimul més per a continuar la seva obra els choristes. L'apartament moral que sofrien les dues classes de socis, no feia més que afeblir la potencialitat de l'entitat, doncs en algunes ocasions s'ha demostrat que l'intervenció directe dels protectors (immensa majoria en «L'Unió Vilanovesa»), era indispensable. Perxò es proposà aquesta modificació, complint aquell adagi que diu que *L'unió fa la força*.

Mig any més

Com era d'esperar el Directori ha prorrogat fins al 30 de desembre de 1924 la vigència del R. D. de 21 de juny de 1920 amb les aventatges de l'ampliació feta en 13 de desembre de 1923. D'aquesta manera s'ens ha concedit un nou armistici en nostre discussió legal amb el ja ben conegut de tots empresari del cine.

Encar que sembla que després d'aquesta treva en vindrà un altre, i potser millor que això una pau definitiva assegurada per unes lleis que com aquests decrets evitin en lo possible els abusos dels propietaris i arrendadors; no per això hem de dormir-nos amb massa confiança, no. Ara, com avans i si pot ésser més que allavors, hem de recordar que l'actitud d'aquest senyor és la mateixa que un any enrera, les seves intencions no han canviat, si pogués ens llençaria impune al carrer, i si no ho fa, és doncs, perquè, les lleis justes, no li permeten aital abús. Nostra actitud

defensiva s'ha de mantenir i intensificar si és possible, demostrant així la fermesa de nostra volguda «Unió Vilanovesa».

Recordant a un amic

En aquestes hores d'esclavatge, en aquests moments de turbulències violentes, en aquesta etapa retrospectiva de les idees vers la llibertat, en aquests dies en que el món és arrastrat per l'onada brueta d'incivilitat, quan sembla que per res serviren les gestes lliberadores dels pobles; és quan pres el cor com d'una melangia, rememorem.

Els dies feliços, les hores ideals; el temps d'infantesa espiritual, en que, omplenats d'un sa optimisme, oviràvem un demà de radiant i esplèndida bellesa, amor i germanor; aquella sonora idealitat d'un nou helenisme, s'esfuma i dilueix, davant de l'època materialista i superficial que atravessem.

Aquesta impressió ens la suggereix el record d'un amic, que la mort ens arrebatà en pletòrica juvenesa. Era en Josep Escofet.

I el recordem i sentim a l'ànima el buit de la seva manca, perquè a més d'ésser un immillorable amic, fou per a nosaltres el mestre espiritual que tregué de nostres ulls les boires, fent-nos ovirar horitzons inacabables, més enllà d'una fauna esplèndida d'armonia i bellesa.

* *

L'Escofet era un hom d'una vasta cultura enciclopèdica. De mecànica, física, matemàtiques, idiomes, música, sociologia, filosofia, de tot tenia profonds coneixements. Era d'un temperament inquiet i, en conseqüència, un esperit indagador. L'Escofet no tenia enemics. No podia tenir-los, puix amb la suavitat del seu caràcter i amb la dolcesa de ses paraules suggestionava als adversaris.

A l'ensem d'aquestes qualitats, tenia la d'ésser un bon vilanoví. Sentia un amor intens per aquest poble somniador, que en culturalitzar-lo empleà bona part de la seva vida, imprecant al jovent i fundant algunes institucions que en el transcurs del temps s'han contagiats dels vicis de l'època.

* *

Els peus dominen al cap — digué un escriptor — i és veritat. Donem un cop d'ull per entorn i veurem una gran majoria de joves sense cultura, sense sensibilitat, sense espiritualitat. Són absorbits

per les més glaciis frivolitats i les més supines trivialitats. Així la joventut vegeta dintre la més crasa ignorància, sens donar-se compte dels aconeximents que fan trontollar el món.

Davant del panorama infinit de l'interior i de la grandiositat del problema per resoldre, sentim la nostalgia dels que foren nostres amics i mestres. Per a això, en aquests moments dolorosos i grans a l'ensem, recordem a l'amic Escofet. I és amb aquesta recordança que busquem en el raig lluminós de l'inspiració, idees per a interessar i fer sentir el nostre crit entre la joventut esmoreïda, dejuna i buida d'idees i sentiments.

En Pou i Sabater ho ha dit amb quatre mots: «Que trist parlà de la vellesa de la joventut! Que trist veure la tomba sortint del bressol! Que trist no passar per la vida!»

L'eloqüència d'aquestes paraules, en les que s'hi veu retratada la joventut d'aquesta vila, potser l'amic Escofet, en altre temps, ja la sentí bategar en son interior.

J. SERRA

D'aerostació

Com és sabut aqueixa ciència és la que estudia i practica la navegació aèria i es funda en el principi d'Arquimedes, segons el qual un cos sumergit dins d'un fluid, reb un esforç d'abaix a dalt, equivalent al pes del fluid que fa retirar.

Un aerostat es compon de dugues parts essencials: Una bossa de roba esfèrica o cilíndrica, plena d'un gas de densitat inferior a la de l'aire, i de una cistella de vimet o metall penjada al globo mitjançant una xarxa de cordetes primes, o bé per una camisa de roba de poc pes.

Mes com sigui que els gasos que s'utilitzen per a inflar els aparells anomenats fugirien a través dels teixits de les robes corrents, per a evitar-ho s'emplea la seda barnissada, i millor robes engomades de teixit molt espès, forrades per totes dugues cares de seda.

A la banda de sota hi ha una obertura per a omplir-lo de gas i s'en diu mànega d'inflació, a la part de sobre n'hi ha dugues, a l'una hi va fixada la vàlvula de maniobra voluntària, o sigui la que el pilot del globo utilitza per a aterritzar voluntàriament, o per a deixar anar el gas quan compren que la pressió interior és excessiva, i l'altre forat és el que s'en diu mànega de traspas, i serveix per a canviar el gas de dins del globo a un altre aparell. (Aquesta última obertura només la tenen els globos fixos o d'observació).

S'en diu força ascensional a la diferència entre el pes total de l'aerostat i el de l'aire que aparta. D'aquí es despren que la força ascensional serà major com

més petita sigui la densitat del gas empleat per a inflar el globo. El gas empleat generalment per aquesta mena d'aparells, és l'hidrògen, que pesa quinze voltes menys que l'aire.

Al començar l'ascensió, no es pot deixar el globo inflat completament, perquè a l'elevat-se dins de l'atmosfera la pressió d'aquesta disminueix, i, per lo tant, l'aparell reventaria per efecte de la pressió interior. Com conseqüència d'aquesta disminució de pressió atmosfèrica el volum d'aire apartat per l'aparell encara que essent el mateix pesa menys i, per lo tant, la força ascensional queda disminuïda sensiblement; també fa minvar aquesta força el fenomen que s'en diu endòsmosis o sigui les fugues de gas a través de les telves del globo que per bones que siguin no són mai del tot impermeables, i a l'enans que surt el gas hi entra aire pel fenomen contrari o sigui per exòsmosis.

(Continuarà)

Apunts històrics de la fundació de la societat L'Unió Vilanovesa

(Conclusió)

En el local de la plaça dels Carros no s'hi hostatjaren gaire temps aquells entusiastes choristes perquè el nombre de nous socis creixé de manera ràpida i com que el establiment era de dimensions reduïdes s'arribà al punt de que ni el poc mobiliari que posseïen hi cabia; allavors com que la situació econòmica ho permetia, es treballà el canvi de domicili i s'instal·laren en uns baixos de la Rambla Ventosa, que avans hi havia hagut una casa de dispeses que en deien a «Càn Rabosa». Aquest edifici ja era un xic més gran i les habitacions ja tenien major cabuda de personal i utensilis, i d'aquesta manera s'augmentà el nombre de taules del cafè i les cadires, que la societat pagà a plassos, montant-se, ademés, una sala d'assajos i una secretaria; anant aixís en progrés d'una manera ràpida, s'organitzà un servei de dependents al cafè, que el feien per torn els choristes, essent retribuïts amb cafè i cigar cada sessió. Això succeïa a l'any 1884.

Quan la Societat va ésser invitada a un festival de chors que dirigit pel mestre En Josep Rodoreda tingué lloc en el Passeig de Colom, de Barcelona, l'Entitat, trovant-se en bona situació econòmica i considerant que els sacrificis dels choristes havien sigut molts en favor de la Casa, acordà subvencionar als excursionistes amb la quantitat de quatre pessetes per individu, i com fos que aquell jorn, la casa es quedà sense dependència de cafè els socis protectors es servien ells mateixos les consumacions sense cap mena d'exigència, ans al contrari, amb molt de gust, perquè els era agradable poguer treballar per la Casa. En aquest local i amb l'esperit que tothom tenia de treballar per L'Unió Vilanovesa, es continuà progressant ràpidament, i a l'any següent el local ja tornava a ésser in-

suficient. Allavors (any 1885), es traslladà la residència a la Rambla de la Pau on varen començar els èxits de la Societat Coral, doncs tot Vilanova es va posar al costat de la floreixent Unió Vilanovesa, i ja es donaven alguns concerts, encara que per les condicions de l'edifici no eren amb les condicions de comoditat desitjades, i a l'any 1888 ja aquest tercer local resultava petit i fou allavors quan s'arrendà el local que s'en deia «La Violeta», propietat d'en Bernat Domingo, i que allavors n'era cafetè En Josep Garreta, i on s'hi desenrotllà la vida de la Societat fins l'any 1906.

Allí passaren els anys de major prosperitat de L'Unió Vilanovesa, doncs es giraven anualment unes 8.500 pessetes, i s'adquirí una biblioteca que en costava 7.000, posant-se l'edifici en les condicions de comoditat i higiene que allavors es cregueren necessàries per la Societat; es posà ja un administrador del cafè, que ho fou En Jaume Rovira, home de qualitats immillorables, d'honradesa a tota prova, es comprà billar, cuina econòmica, etc. Fou també allavors que's feien aquelles esplèndides excursions anuals de gran profit per a els que hi prenien part, protegides sempre per En Victor Balaguer, fill adoptiu de Vilanova, estimat de tots, que sempre en les sortides que es feien procurava que a tot arreu fossin ben rebuts, i ell mateix recomanava als seus amics els excursionistes de L'Unió Vilanovesa, proves en són En Victor Chavarri, de Bilbao, Ferran Puig, Marquès de Santa Ana, de Madrid, Fermi Calveton de Sant Sebastià, i altres persones de no menys prestigi de quins té nostra Societat valuosos objectes per ells regalats que serveixen de joia i recordança d'aquells temps.

Aixís transcorregueren molts anys fins que per culpa d'un incident promogut pel propietari del local es vegé l'Entitat obligada a canviar de local, instal·lant-se a l'edifici que s'en deia «La Cuina Vella» on es passaren trastorns de gran consideració; en aquest hostatge, L'Unió Vilanovesa hi celebrà les seves noces d'or i allavors En Pere Vidal feu entrega de tot lo pertanyent a la societat precursora de l'actual Unió.

D'allavors ençà n'ha passat de bones i de dolentes i si l'esperit de prosperitat que avui es demostra en tots els socis, es manté, pot assegurar-se que la seva vida serà llarga i força interessant en la història dels pobles que, com Vilanova, aimen la cultura en totes les seves manifestacions.

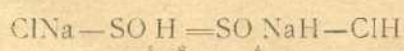
L'Unió Vilanovesa ha tingut el disgust de veure morir totes les societats que s'han creat a Vilanova, des de la més poderosa a la més humil, ha pres part en molts actes de beneficència, doncs sempre que ha pogut no ha faltat en cap. Avui ja es vella i coneguda per quasi tot Catalunya i molta part d'Espanya, també ha demostrat sempre aquí i a fora que ha tingut una administració immillorable ha sigut estudiada a fons per personas de valia indiscutible deduint-ne que, en tots els conceptes, l'història de nostra Unió Vilanovesa, es importantíssima.

Salfumant

Producte químic molt conegut de tothom i especialment de les dones que freguen les rajoles, molt verinós i quan es tira a terra fa moltes bombolles i despren una fumera (hidrògen). Científicament s'en diu àcid clorhídric (de *cloro*, i del grec *ydor* aigua), és representa per ClH, els antics el coneixien per àcid muriàtic i també per esperit de sal, es trova en gran quantitat de les aigües del riu Vinagre (1. 21 grs. per litre), a les fumaroles volcàniques, i a l'estómac dels mamífers, ajudant a la digestió si la proporció es bona, més un excès d'aquest àcid la pertorba. L'àcid clorhídric al pahidor, constitueix com una barrera no deixant passar al tubo digestiu microbis dolents per a l'organisme animal; com és un gran antisèptic s'usa en medicina, igualment que com a digestiu.

En el laboratori es prepara per l'acció de l'oli de vidriol (àcid sulfúric) sobre la sal de cuina (clorur de sosa). Segons la proporció d'àcid empleat, i segons la temperatura pot reaccionar de dues maneres:

o bé:

Generalment s'arregla per a que es produeixi la primera reacció, o sigui que, ademés de l'àcid clorhídric, es formi sulfat àcid de sosa; amb aquest fi, amb un matrac s'hi posen 150 grs. de sal de cuina, 270 grs. d'oli de vidriol, i uns 60 grs. d'aigua per a evitar una bromera blanca que ompli el matrac i destorba la reacció. S'escalfa lleugerament el material i desseguida es produeix àcid clorhídric, que es fa passar primerament per una ampolla amb una mica d'aigua per a rentar-lo, i una vegada saturada aquella aigua, es fa passar a una sèrie d'ampolles plenes d'aigua, si es vol obtenir el gas clorhídric dissolt, o sigui tal com el venen a les botigues; i si es vol guardar gasós, es fa passar per uns vasos d'àcid sulfúric per a secar-lo, i després per un tubo amb pedra tosca empapada d'àcid sulfúric, i últimament es recull amb ampolles en un bany de mercuri.

Com siga que les intoxicacions per aquest cos són de lamentar de tant en tant, convé saber que els contraveris són: La magnèsia hidratada, la llet, l'oli, aigua albuminosa i aigua de sabó.

NOTICIARI

En 25 del present mes fou enterrat el volgut fillet de nostre soci chorista N'Enric Palá, en quin acte vègrem a bon nombre de socis. Rebi l'amic i família el nostre profund sentiment.

—Per als dies 12 i 13 de juliol té anunciada la visita de la secció d'homes de l'Orfeó Barceloní i de l'entitat choral Catalunya Nova, i per el dia 12 a la vetlla, en obsequi a nostres socis, tindrà lloc un concert a càrrec de les entitats visitants i «L'Unió Vilanovesa». Per tal motiu estrenarà un «pout-pourri» pel chor i la banda, amb el títol *A ple sol*, essent la lletra d'En P. Colomer i la musica arreglada pel mestre En J. Escofet.

—Va celebrar-se a Barcelona, el 8 del corrent mes, per l'Unió de societats corals i orfeons de Clavé, el centenari del gran mestre J. A. Clavé, fent acte de presència totes les entitats i tots els nostres choristes, per considerar que a tal homenatge, com més deixebles hi haguessin, més quedaria demostrat que encara hi queda al nostre pensament quelcom recordant al mestre.

Sí algún soci, per causa imprevista, deixés de rebre nostre Butlletí, pot dirigir-se al conserge, qui té al seu càrrec el repart del mateix.

Para poder llenar cumplidamente una misión educadora, no será malo que uno se estudie a sí mismo, y procure corregir sus defectos.

El texto
del presente Boletín
ha sido sometido
a la previa censura militar

Pedimos a la escuela la formación total de personalidades humanas, le pedimos que ilumine la razón y la conciencia, que prepare suficientemente al niño para todas las obligaciones y vicisitudes de su existencia futura.

LUIS ZULUETA

